

וע"ע מש"כ להלן (נ"ו ע"ב) ד"ה חנו, (נ"ז ע"ב) ד"ה חלוס.

דף נ"ו ע"א

יהא רעוא דלמסר ההוא גברא לידי דמלכותא דלא מרחמי עליה. ז"כ מה ההיתר לקלל. וז"ל דס"ל דאינו עושה מעשה עמך. ואכתי קשה מה ההיתר לנקמה, הרי התורה אמרה לא תקום.

דף נ"ו ע"ב

הרואה צאר בחלוס רואה שלום שנאמר וכו', ר' נתן אומר מצא תורה שנאמר וכו', רבא אמר חיים ממש וכו'. הנה לעיל אמרו כל החלומות הולכין אחר הפה, ופתרון החלוס גורם קיומו, א"כ כיצד אפשר לקצוע מה פתורו לכל אדם. ולכאורה ז"ל שבהנך חלומות יש דבר קצוע לפי הפסוקים, ונחלקו בהנך מה הפתרון לכל אדם.

ראולי י"ל שקצוע פתרון טוב כדאי להטיב עם כל החולמים, שלא ילכו לפותרי חלומות אלא יהי' להם פתרון טוב מעיקרא. אמנם יש לעיין אם שייך ענין הולכין אחר הפה כשהפתרון נאמר לפני החלוס, והיה דבר שלא צא לעולם. אבל לפי הנ"ל י"ל, דכל הלומד מה שאמרו בזה האמוראים יפתור לעצמו כן.

הרואה נהר בחלוס ישכים ויאמר וכו' קודם שיקדימונו פסוק אחר. ז"כ מה ענין אמירה זו, ומה הקפידא שיהא קודם פסוק אחר, ומשמע גם פסוקים טובים מאד. ונראה דזה גדר לחש, שתנאי סגולה זו לטובה, שזה יהא הפסוק הראשון. ומשמע שמוחר לדבר דברים אחרים קודם לפסוק זה, רק אין לומר פסוק אחר.

ולכאורה נראה שכל הנך אין לורך בהטבת חלוס או בחפלה בשעת ברכת כהנים, ואולי משום שאין דרך אנשים שיהא נפשם עגומה עליהן, אבל מי שדואג, גם בהנך יש להטיב. וז"ב.

תנו רבנן הרואה קנה בחלוס יפנה לחכמה שנאמר וכו'. לכאורה ברייתא זו נגד מה שאמר ר' יונתן לעיל (נ"ה ע"ב בטה"ע) אין מראין לו לאדם אלא מהרהורי לבו. וי"ל שימך שבהנך נודע שיש בהם ענין שמראין לו מן השמים. וז"ע.

ראולי י"ל שכל דברי ר' יונתן באופן שרואה בחלוס שיהיה כך וכך, אבל הרואה שום חפץ או מראה בלי מאורע לאדם, בזה מודה שאינו מענין הרהוריו אלא מראה על שום דבר.

עוד קשה, שאם כח אמן כל כך, שכל מי שמכוין לסיים באופן שיהא סמוך לאמן של הציבור, למה דוקא בצרכת כהנים, ואם כח הסגולה וההשפעה של ברכת כהנים שמתקבל תפלתו, מה צריך שיהא באופן שמסיים עם האמן. ונראה לתרץ חדא בחזרתה, שכיון שהציבור עונים אמן על הברכת כהנים מתחזקת ההשפעה של הברכת כהנים, שיש בזה גם הברכה של כל הציבור ועי"ז מתקיים טפי הברכת כהנים שיתברך ולא יזיק לו מה שחלם. וכיון שענו אמן על מה שכהן מצריך שזה גם ברכה למיקון החלוס ממילא גם האמן מועיל לו.

ובזה מתיישב גם מה דלא מהני שיאמר כן לפני אמן של הציבור על ברכות קריאת שמע או קדיש, שצודאי בעינן דוקא הברכת כהנים, וזה עצמו מצורף לאמן שנאמר על ברכה זו.

וברמ"א (ק"ל א') כתב, ובמקום שאין עולין לדוכן יאמר כל זה בשעה שהש"ץ אומר שים שלום, ויסיים בזהדי ש"ץ שיענו הקהל אמן. עכ"ל. וז"ע הא בגמ' נאמר ברכת כהנים ומי יימר שמהני ברכת שים שלום ג"כ. ונראה לזאר עפ"י מש"כ בסידור הגר"א בשם הגר"א, דכל הנך דברים של שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים, הם נגד ו' הברכות של ברכת כהנים. וגם מצינו במשנה ברה"ה (ל"ב ע"א) שברכה זו נקראת ברכת כהנים. לפ"ז יש מקום לומר דיש סגולה בזה מעין ברכת כהנים, אע"פ שאין זה מהכהנים. ואכתי ז"ב.

הרמב"ם השמיט כל ענין הטבת חלוס והרצון בצרכת כהנים. ונראה מזה שאין זה חיוב, אלא ענה טובה וסגולה, ואין דרכו להציא כל העצות ודברי אגדה.

א"ר יונתן אין מראין לו לאדם אלא מהרהורי לבו. הנה לעיל בסמוך א"ר יוחנן ג' חלומות מתקיימין חלוס של שחרית, וחלוס שחלם לו חזירו, וחלוס שנפתר בחוך חלוס וכו'. ואם כל החלומות הם הרהורי לבו למה יתקיים. וז"ל דר' יוחנן חולק על הא דר' יונתן, עכ"פ לגבי הנך חלומות שאמר עליהן שמתקיימין.

וגם המימרא דכל חלומות הולכין אחר הפה, לא מסתבר לכא' אם יסוד החלוס הרהורי לבו, אא"כ שמראין לו מן השמים על ענין זה ונותנין בלב הפותר דבר שמתקיים, או כח לעורר שזה יבא עליו. וז"ב.

ולפי מה שדדנו דלר' יונתן מקצת חלומות יתקיימו, היינו דמראין לו מן השמים, י"ל דיש ב' מיני חלומות, של הרהורי דיומא, ושל גילוי מן השמים. ולפ"ז מובן שנאח האחים על יוסף, שחלו חלומותיו בהרהורי דיומא שמתנשא עליהם, לכן שנאווהו, אבל יעקב אבינו שמר את הדבר שהיה נראה לו או עכ"פ חשש שמן השמים מראין לו דבר שמתקיים. והרי הוא אחזו לנדיק ולא חשד בו שיהרהר דברי גאווה, לכן היה נראה לו שזה מהחלומות שמצטרין לו מן השמים. וע' מש"כ בבית הלוי פרשת וישב ד"ה ויוסיפו.